

Aftale mellem Ministeren og Lovgivningsmagten, at Fortsættelseshøjskolerne skulde have Understøttelse af den. Det er Noget, der ved Tidernes Ugunst er kommet tilstede, og jeg beklager det. At jeg nu saaledes anser dette baade for urigtigt i og for sig og for at være kommet tilstede paa urigtig Maade, kan selvfølgelig ikke foranledige mig til at følge det ærede Medlem i hans her fremsatte Tanke. Spørgsmaalet om Fortsættelseshøjskoler har sin rette Plads under Forhandlingerne om Udvidelsen af vort Almueskolevæsen, og jeg tror, at man gjør vel i at holde dem udenfor Sammenligning med de almindelige Folkehøjskoler. Naar det ærede Medlem fra Odder (Bjørnbaek), der fører Ordet for Forslagsstillerne, anførte Skolen i Dalby-Neder og mente, at det var af luttet Betsfedenhed, naar dennes Forstander ikke kaldte den for en Højskole, men for en Fortsættelseshøjskole, saa skal jeg meddele det ærede Medlem, at saavidt mig bekjendt, meddeler Fortsættelseshøjskolen i Dalby-Neder væsentlig Undervisning til unge Dreng, der agte at tage Præliminærexamen eller forberede sig til at blive Seminarister (Bjerr): Ja, det er rigtigt. Et æret Medlem her, der har lokal Kundskab, siger, at det er rigtigt, det vil altsaa ses, at det ikke alene er af Betsfedenheds-hensyn, at vedkommende Forstander ikke kaldte Skolen en Højskole; han undlader vel netop dette for at konstatere, at hans Skolegjerning har et andet Diemed og Formaal end Højskolerne. Af disse Grunde og i Tilslutning til Udtalelser saavel af Ordføreren (Tutein) som af det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgkreds (Bery) vil jeg derfor meget anbefale det høje Thing at følge Udvalgets Indstilling og forkaaste det Vædringsforslag, der er stillet af 15 Medlemmer.

Buff: Det er en Bemærkning af den sidste ærede Taler, der foranlediger mig til at tage Ordet, fordi det netop er en stik modsat Betragtning, der har ført mig til at være Medforslagsstiller af dette Forslag. Det ærede Medlem udtalte nemlig, at dette Forslag, der altsaa peger i den af os tilfattede Retning, nemlig at faae Fortsættelseshøjskolerne hjulpsne, særlig vilde blive til Gavn for de Bedrestillede. Det er deri, jeg er fuldstændig uenig med det ærede Medlem. Jeg ser nemlig for mine egne Dine, naar jeg kommer hjem til min Egn, det Modsatte praktiseret. Jeg er derfor ogsaa uenig med den ærede Ordfører, naar han saa raft udtalte: Vi lade nu disse unge Dreng arbejde, til de blive en Snes Aar; naar de saa i den Tid have samlet sig nogen Kapital, saa kunne de senere med offentlig

Understøttelse komme paa Højskole. Naar de komme hen til den Alder, saa have vi jo nemlig den velsignede saafaldte almindelige Børnepligt, saa de altsaa maa ind at være Soldater. Hovedtanken med Undervisningen i vort Land maa jo dog være at faae saa Mange som muligt af det almindelige Folk oplyste. Nu ere jo imidlertid Almueskolerne som oftest saa stærkt overfyldte og Lærerkrafterne saa smaa, at der er grumme liden Udsigt til, at Børnene komme ud af denne med særlig gode Kundskaber. Jeg har derfor ment, at det netop var praktisk og fornuftigt og i de Smaa Interesse, at Forholdene kunde udvikle sig saaledes, at disse unge Tyre paa 14, 15, 16 Aar kunde komme ud at tjene om Sommeren og gaa paa Fortsættelseshøjskoler om Vinteren. Jeg er nemlig fuldstændig enig med det ærede Medlem i, at det næsten vilde være en Ulykke for de Allerfleste af dem, dersom de efter 13—14 Aars Alderen i en Række af Aar kom helt bort fra det legemlige Arbeide. Legemligt Arbeide vilde tværtimod være godt baade for deres Sjæl og Legeme. Men netop for de mindre Velstillede Børn, der ikke have Raad til at komme paa Højskole, før de selv kunne styde Noget til og kunne faae Tilskud fra Staten — og det sker først op mod Børnepligtsalderen — vil det være godt, om de om Vinteren paa Fortsættelseshøjskoler kunde faae den Kundskab, de have Trang til, paa en billig Maade, medens de faae praktisk Færdighed og Udvikling ved at tjene om Sommeren. Dette kunne ærede Medlemmer modsigte, men jeg for mit Vedkommende har set det praktisk gennemført og set det udvikle sig paa fornuftig Maade, og netop til Gavn for de Smaa. Det er dette, der har gjort, at jeg har maattet stille mig paa et andet Standpunkt, end de Herrer have stillet sig paa. Nu vil jeg sige, som jeg ogsaa antydede før, at hvis der fra de Herrer Side, som ikke ere enige med os Vædringsforslagsstillerne, kom nogle rigtig varme Udtalelser om, at de vilde være med til at bidrage til, at vi paa en anden Konto snarest mulig gjorde Noget i den Retning, som er antydet ved de Udtalelser, der fremkom fra det ærede Medlem fra Odder (Bjørnbaek), vilde jeg for mit Vedkommende føle mig ret betrygget; men det har jeg ikke hørt noget Videre om, og jeg ser, at det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgkreds sidder og demonstrerer ivrig, saavidt jeg forstaaer, mod, at der skulde komme en saadan Udtalelse. Hvis der nu imidlertid kom saadanne Udtalelser, vilde jeg til en vis Grad føle mig tilfredsstillet. Jeg kan ikke se Andet, end at det netop er i de mindre